

Márciusi helyzetjelentés a Margitszigetről

BEVALLOM ma is elér még valami kis homályos elfogódottság, amikor a Szigetre vezető szárnyhid torkolatánál elhaladok a két kópáholy előtt. Öt éve még két sivar finánc-cella állt itt vaskorlátokká és jegyszédőkkel s bilétát kellett váltani annak, aki egy kisszakasszal közelebb akart menni a természethez. Az akkori Sziget, a maga dús és finnyás tenyészetével úgy hatott, mint egy minden hajnalban tisztára súrolt és hűvösre locsolt kirakat, amelyben a természet volt látható, a romok, a Parisien Grill forgó üvegparkettje és a tömény regényességbe csomagolt Póló bár, a szeparékából közvetlen kilátással a középkorra. Ma minden látogatót megkap az a hatalmas és nyílt tágasság, amely a hídon túl nyílik ki, mint valami óriási vendéglátó gazda ölelésre tárt karjai.

NYÁR OTA nem jártam erre s bevallom azt is, valahogy úgy néztem át a téli hetekben a Szigetre, az elrobogó buszból, mint valami finom kertre, ahol az őszi lomhullással befejezték a munkát s most kissé lomposan és pongyolán várja a tavaszi gereblyéket. Ez az enyhe szorongó érzésem elűnik mindjárt a nagy virágköröndnél, amely a fagyvédő takarók alatt is olyan pontosan, mértanilag cirkalmazott és rendezett, mintha a tavasz már holnap esedékes lenne, csak fel kéne göngyölni a gyékénytakarókat s az árvaszkák azonnal kiterítének bársony szőnyegeiket. Az utak aszfaltja szinte fényes, mintha titokban, éjszaka smirglizték, a földes gyalogutakon a kemény és rugalmas föld dobban a talp alatt s a gypsözönnyeg hiánytalan. Zöldesszürkéjében már megindult a klorofil tükös áramlása s az uralkodó tavaszi zöld már tűnik elő a tavalyi fűtorzszak közül.

A SZERETET foltozta ki az aknátölcserék helyét a világhíres gyepen, amely méltán vetekszik az exkluzív epsomi pázsittal és Brioni buja rétjeivel, a szeretet díszíti a Szigetet ezer és ezer apró, meghitt ölettel, mintha minden kerétszeti dolgozó a maga kiskertjét kapálná, tisztogatná és locsolná. Van valami kedélyesen meleg a Sziget képében még most tavaszélen is, ez az egész roppant terület egy családi kirándulohely, ahová olyan termé-

szetesen járnak a dolgozók, mint valamikor a Városligeti tóra, amelyet az akkori „egészségpolitika“ afféle népmulatóhelynek jelölt ki kemény padokkal és zsendár-jellemű csöszökkal. Az érzik minden gruppon, minden facsoporton, hogy a Szigetről letörték a „fényes elkülönültség“ sorompói. A Sziget nem platinatokba foglalt smaragd többé, ahol magnáslányok rendeznek „nyomorenyhítő“ gardenpartykat, hanem egy hatalmas, jóízű falat abból a nagy egészségből, amit a dolgozó nép kapott ajándékol.

A BUDAI OLDAL levegőjét a friss szénasav jóízű pezsgésével töltik meg a fürdők, szinte párolog az egész forrásmedence, amely a Duna alatt fonódik össze ödestestvéreivel, az öreg Lukácsal, a Császárral. A „fedett“ homályos üvegablakai mögött zeng a jókedv, az opálszürke vízben hosszú, kemény tesztek fúrnak előre magukat, az úszók s k'nn, a szabadban az edzettek sétálnak csipetnyi úszóveikben, mintha nem is március első napjai karcolnák a bőrt kismaeska karmokkal, hanem augusztus nyílna rájuk forró kemeccét. Odébb az egykori pólopálya heveri k' az elkínzott indiai ponyny kínszenvedéseit és várja a tavaszi gyerekek vidám lögését-futását. A nagy Palatinuson még téli odajuhundában alszik a hullámgép, de a melegvizes medencék betonpadjai fölött emberfejek úsznak a ködben, ezek a szabadtéri gőzfürdő hívei. Egy köpcös, csupaizom ember félmeztelenül tornászik a gyepen, aztán jéghideg tussal fröcscenti le magát, hogy az egész hőre lángbaborul, mintha csalánba hempergőzött volna.

KÉT EMBER megy a tölgyek alatt, a járások tempóján, a válluk kemény, szegletes szabásán látni munkások. Az öregebb szájában kurta fapipa, a fiatal bujusza alatt csendes, tűnődő mosoly. Mennek az úton, maguk után hagyogtatva az öregebb szelid-kék pipafüstjét és beszélnek. Nem kell hallgatónom, nyíltan beszélnek, mint két ember, akinek semmi titka. Bányászok, talán éppen vajúrók mind a ketten, a dolgozó nép két megfontolt követe. Ezek nem kasszinópletykákról beszélnek, nem kártyacsatákról és hálószoba-ügyekről, hanem egy aknáról, amely új telepekhez vezet, szellőzőkészülékről,

amelyet egy kartárs újított fel. Szakmai műszavakkal beszélnek s mégis érthető az egész a higgadt taglejtésükből is. A homlokuk fölött két egyforma mély redő. Az idősebb összehúzza a szemét, mintha látatlanban méricskélne valamit, talán az akna lejtését, irányát odalenn a föld alatt, ahol élnek és dolgoznak. — Észak-északkelet — mondja az idősebb s a fiatalabb bólint. Meg-egyeztek.

A FÜRDORÖL az idő leverte a hamis patinát s valahogy fiatalabbnak, üdébbnek tesz. Megfiatalítják a parton sorjázó klubházat. Maga a Sziget gyöngéden cipéli a színes, friss házakat s boldogan nyújtózik a felső csúcs felé. Ez volt azelőtt a vadregény, az elhagyatott bozót, ahová a kutya is alig járt, mert a civilizációt megszüntették ezen a ponton. Most új utak futnak szinte süvöltve, kormos gépek dolgoznak mély nyögéscselés s az új hid, ez a bátor és szép tett, félkarral már átnyújtózik a Szigetre. Nem kell túlzó képzelet hozzá, hogy az ember előrevetítse a jövőt, amikor hatalmas, ezüst szárny nyúlik át a Dunán, összekötte az öbudai partot az újpestivel.

A PESTI oldalon éppúgy hat az urbanus varázs, mint a budain a múlt falusiasság. Magas homlokkal néznek át a túlparti bérházak s ideát a sűrűből visszanez a nagyszálló tisztja, egyszerű arca. A tisztásokon a szigeti fauna képviselői tollászkodnak, fekeletérigők, néhány idetelepedett és emberhez szelidült fácán, egy topolya síma törzsén két piros lapdacs, koránkelő mókások. Tavaszra megérkeznek az özek is. Három ózárvat nevelnek valahol Borsóban egy mohosfajú erdészházban a Sziget számára. Megjönnek tavaszal fekele porcelán orrukkal s a gyerekeknek lesz partnerük a ropogós perechez. Nem szomorú rokkant már a gypsözínház sem, nyárra már kivirul susogó, természetes kulisszái között a művészet is. Jelentem, hogy a rózsák még alszanak, de egy vén és hatalmas orgonafán láttam néhány biztató rügyet, valamint szerelmest-párt is osonni a kanyargó ösvényeken, mert köztudomású, hogy a Szigeten a szívek is érzékenyebbek és mérföldkekről megérik, hogy valahol már kocog Budapest felé a tavasz.